

KONSTEN: FOLKE LEDIN

Folke Ledins målningar handlar om världen som den föreligger, något förstärkt med moln och himmel som tillsammans med fält och träd håller den samman. Världens former möts, bryts och anpassas, formerna grupperas och samspelar, dialog uppstår trots motstånd.

Det finns i Folke Ledins måleri ett sökande efter balans och sammanhang som inkluderar rymd och jord. Det är som om hans bilder vill säga: Världen är värd att begrunda, se helheten, tänk över hur den faktiskt ser ut! Du kan lita på den. Den finns under dina fötter när du går och finns för din blick när du betraktar detta märkvärdiga konstruktion.

I självporträttet (1948) från seminarietiden i Uppsala då Folke var 22 år möter vi en ung man med utforskande blick och en till synes stark vilja att se vad som finns bakom det synbara. Man anar en kamp som kommer till uttryck i ett måleriskt problem som följde honom länge, nämligen att "se bakom" formerna, en strävan som han talar om apropå de fyra åren i Hölö kring 1960. I ganska många målningar - både i stilleben och i landskap - så blandar sig än en blomma, ett moln eller en gardin på något sätt i synfältet.

Men när han lyckas ge formerna plats, som i vårlandskapen från Jämtland, då framträder världen i sin självklara skepnad och skönhet. Se bara på den målning som antogs på Liljevalchs Vårsalong i Stockholm, *Den första snön i Rätan*, men även i sjöbodarna vid Höga kusten som självklart och harmoniskt var och en bidrar till en större enhet. Och i *Landskapsbild från Kvarnsjöi Jämtland*, liksom i *Vårlandskap i Jämtland* tycks landskapets berg, fält, hus, moln och himmel balansera frigjorda mellan tyngd och lätthet som en gestaltning av upplevelsen, ett vittnesmål hur en människa upplever mötet med ett landskap, med världen.

Någon kan invända att stilleben är föga spännande motiv. Det är sant att genren fanns för träning och åter träning att se, men samtidigt kan de rymma utifrån kommande impulser. Jämför den brottningskamp som kan anas i *Blommor i vas (1952)* den harmoniska överblick som tycks råda i *Tulpaner (1955)*.

Niels Hebert

KONSTEN: STIG JOHANSSON

Stig Johansson är en utpräglat sensibel bildskapande. Det är som om han som om han avlssnar livets och världens flyktiga natur, ögonblickens snabba passager och minnets himlakroppar som kretsar kring människorna. Hans blick är skarp och uppmärksam och handen känslig - inte enbart när det gäller det rörliga, utan också de skörare ögonblicken.

Jag har i annat sammanhang sett ett självporträtt av Stig i blyerts med titeln "Introvert" från 1976. Och det är ju också så han arbetar; han ser inåt, fångar bilder som tycks vara en blandning av iakttagelser av omvärlden, fantasier och minnen. Likt en jazztrumpetare förenar han tonerna i snabba slingor i betraktarens sinnen. Det är trovärdigt, som inte är detsamma som realistiskt.

En jazzlåt återfinns i utställningen: Mood Indigo. "You a'ínt been blue/ if you don't had that mood indigo", som sångtexten lyder, fångad i en abstrakt bild med jazzimprovisationens slingor och fastare trappsteg mot den överliggande känslan som ska fångas, genomborras och färga rummet, få det att vibrera. Apropå jazz: i *Pianisten* ser vi en gestlt som har ett besvärligt landskap att ta sig igenom med fingrar, tangenter och toner. Men i det komplicerade rummet känns pianisten säker.

Ibland är Stigs blick så klar. I *Gryning* står björkar snabbt fångade med svart krista framför den sol som är på väg upp med sällsam kraft. Himlen speglar sig i snön här och där. Och *Rallarrosens fröspridning* är kort och gott färger på drift fångade i ögonblicket. Kanske landar de i "Vinterlandskap", en dikt på snö.

Vi möter också människor. De kan stå och vänta på bussen som tigande skulpturer i en kylig morgon. Men är det bara en vanlig hållplats? De kan vara individer som den orörliga gestalten i *Sorg*, insvept i kallt blått och med svart, oseende blick. Eller vara den särskilda blick som någon aldrig glömmet (*Kerstin*).

I utställningen bjuder Stig också på mycket tidiga modeteckningar av det slag Stigs mamma Nanna kommenterade: Du måste börja teckna kroki, så du lär dig hur människan ser ut.

Niels Hebert

V G VÄND!